

טעינת כלי רכב חשמליים – סיכונים, שריפות ופתרונות ביטוחיים

מאת: עו"ד ארז שניאורסון - א. שניאורסון, דיאב ושות' - יועץ לחברי הלשכה בתחום תביעות ביטוחי רכוש

אנו עדים לגידול מתמיד במספר כלי הרכב החשמליים, בכל העולם וכמובן גם בישראל. את כלי הרכב האלה צריך לטעון, בתדירות די גבוהה בינתיים. מעשית, כל יום או כמעט כל יום.

להמחשת הסכנות הטמונות בכלי רכב חשמליים, נזכיר אירוע שהתרחש לא מזמן:

למה אני טבעה מעניינת אותנו?

אניה בשם פליסיטי אייס יצאה מגרמניה לכיוון צפון אמריקה, ועליה כ- 4000 מכוניות, חלק מהן חשמליות. בלב ים, פרצה שריפה באניה. צוותי כיבוי רבים הגיעו, ועמלו במשך למעלה משבוע בניסיון להשתלט על האש, ללא הצלחה.

הסיבה היתה הסוללות מסוג ליתיום יון אשר מצויות בכלי רכב חשמליים. כאשר סוללה כזאת נדלקת, כמעט ולא ניתן לכבות אותה, עד אשר היא מכלה את עצמה בשריפה, תהליך שיכול לקחת אפילו מספר ימים, תלוי בגודל הסוללה.

וכך, 13 יום לאחר תחילת השריפה, האניה טבעה, ללא נפגעים בנפש. הערכת הנזק הכלכלי מהאירוע הינה כ- 400 מיליון דולר.

כשאנחנו מבינים את הבעייתיות שבשריפות אשר מערבות סוללות ליתיום יון, השאלה המתבקשת בכל הנוגע לטעינת כלי רכב חשמליים הינן מה הנזקים האפשריים, והאם ניתן לבטח אותם.

הנזק לרכב עצמו מכוסה בדרך כלל במסגרת פוליסת מקיף, ככל שקיימת, ולכן אתמקד במאמר זה בנזקים לצדדים שלישיים.

טעינת כלי רכב חשמליים:

המצבים הנפוצים של טעינת רכב, כמו שאנחנו מכירים בחיי היום יום הינם:

- חיבור לעמדת טעינה בבית פרטי
- חיבור כבל חשמל בבית פרטי
- עמדת טעינה בחניון בית משותף / מגדל יוקרה
- עמדת טעינה במקום עבודה
- עמדת טעינה ציבורית

נזקים אפשריים משריפה:

כפי שסיביר כל מהנדס חשמל וחוקר שריפות, וכמו שקורה באירועים אשר מתרחשים מעת לעת, קשה עד בלתי אפשרי לכבות שריפה של סוללת ליתיום יון, עד אשר הסוללה מכלה את עצמה ומסיימת לבעור, ותוך כדי, פולטת גזים רעילים.

שריפה שפרצה בכלי רכב חשמלי שנמצא בחניון של מגדל מגורים עלולה לעבור לכלי רכב סמוכים שנמצאים בחניון, לרכוש המשותף, דירות בבנין ועוד.

שריפה כזאת ליד בית פרטי יכולה לגרום נזק לכלי רכב סמוכים, ולבתים סמוכים, תלוי כמובן בצפיפות הבתים.

בשטחים ציבוריים, עמדות טעינה במגרשי חניה, קניונים וכדומה, הנזק יהיה קודם כל לכלי רכב סמוכים, ויתכן גם לרכוש נוסף, בהתאם למיקום ולצפיפות.

ברור שאנחנו מדברים על נזקים שיכולים להגיע למאות אלפי ש"ח ואולי מיליונים.

מה אומרות פוליסות הביטוח?

פרק צד ג' בביטוח דירה מחרג נזק אשר מקורו ב:

"רכב כהגדרתו בחוק פיצויים לנפגעי תאונות דרכים, התשל"ה-1975, מנוף, מכשיר הרמה, כלי טיס, כלי שיט, כלי ממונע המשמש לנסיעה"

במקרים מסוימים ניתן יהיה לטעון שמקור השריפה בעמדת הטעינה, אשר מחוברת חיבור של קבע ועל כן נחשבת לכאורה חלק ממבנה הדירה, אולם ברור שעדיף היה אילו יכולנו להימנע מהדיון שיגיע, האם השריפה פרצה בעמדה, בכבל, או ברכב.

ניתן לרכוש היום בחלק מחברות הביטוח פוליסה לביטוח צד ג של עמדת טעינה. אולם גם אופציה זו לא נקיה מקשיים. ראשית, הפוליסה לא תועיל באותם מקרים של חיבור כבל לשקע חשמל רגיל, ויש כבר לא מעט מכוניות שמאפשרות זאת, ושנית, גם כאן חברת ביטוח שתרכזה לדחות כיסוי, תטען שמקור השריפה ברכב ולא בעמדה.

פתרון אשר יכול להיות יעיל בכל הנוגע למגדלי דירות, הינו לוודא שלכל הדירות, והן לרכוש המשותף, פוליסות ביטוח אשר כוללות נושא של טעינה/עמדות טעינה, כולל ויתור על זכות השיבוב בין הדיירים, הנציגות וחברות הביטוח. אולם זהו מרקם ביטוחי שלא פשוט לוודא את קיומו ואינו נפוץ מדי.

ביטוח לעמדת טעינה גם לא יועיל לנו כשאנחנו טוענים את הרכב במקום ציבורי, או באמצעות כבל לשקע חשמל רגיל, וגם פוליסת הרכב לא תועיל שם.

פוליסה תקנית לביטוח רכב מגדירה את מקרה הביטוח בפרק צד ג' כך:

"מקרה הביטוח הוא חבות המבוטח בשל נזק שייגרם לרכוש של צד שלישי כתוצאה משימוש ברכב בתקופת הביטוח"

כלומר, הפרשנות הסבירה של הפוליסה הינה שהכיסוי בפרק צד ג' הינו בשעת שימוש ברכב, וקשה לטעון שטעינה מהווה שימוש.

לסיכום, כלי רכב חשמליים עלולים לגרום לנזקים במאות אלפים ומיליוני שקלים, נושא שיש לשים אליו לב ולחפש עברו פתרונות ביטוחיים.

- עו"ד ארז שניאורסון מייצג מבוטחים מול כל חברות הביטוח בתביעות ביטוח רכוש וחבויות, ומשמש כיועץ לחברי לשכת סוכני ביטוח בתחום תביעות ביטוח רכוש